

डिजिटल इंडिया भूमि अभिलेख
आधुनिकीकरण कार्यक्रम (Digital India
Land Records Modernization
Programme — DILRMP) -
जिल्हास्तरीय नियंत्रण व पुनर्विलोकन
समितीचे कामकाज अधिक प्रभावीपणे
होण्यासाठी समितीचे पुनर्गठन
करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: ३१०६२(६२)/२/२०२५-MRF(DESKL१)/भूमापन
पहिला मजला, मुख्य इमारत, मंत्रालय,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई-४०००३२
दिनांक १७ ऑक्टोबर २०२५.

वाचा -

१. महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: सीएसएस-२००९/प्र.क्र.२५/ल-१, दि.३१.०७.२००९.
२. महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: कार्यशा-२०२५/प्र.क्र.०६/म-८, दि.०९.०४.२०२५.
३. जमाबंदी आयुक्त व संचालक भूमि अभिलेख, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचा प्रस्ताव क्रमांक: भू-१/समिती
अभिप्राय/२०२५, दि.०६.१०.२०२५.

प्रस्तावना -

उपरोक्त संदर्भ क्र. १ येथील दिनांक ३१.०७.२००९ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये केंद्र शासनाच्या ग्रामीण विकास मंत्रालयाकडून सन २००८-२००९ पासून राष्ट्रीय भूमी अभिलेख आधुनिकीकरण कार्यक्रम (The National Land Records Modernization Programme NLRMP) या योजनेस मंजूरी देण्यात आली आहे. या योजनेअंतर्गत जुन्या अधिकार अभिलेखांचे स्कॅनिंग, जुन्या नकाशांचे स्कॅनिंग व डिजिटायझेशन, तहसिल कार्यालये, तालुका निरीक्षक भूमी अभिलेख/नगर भूमापन अधिकारी व दुय्यम निबंधक कार्यालय एकमेकांशी जोडणे या बाबींचा समावेश आहे.

सदर योजनेची मार्गदर्शक तत्वे (Guidelines) केंद्र शासनाने निर्गमित केलेली आहेत. सदर मार्गदर्शक तत्वांमधील अ.क्र.१९ येथे सदर योजनेची राज्यात अंमलबजावणी, मार्गदर्शन व पर्यवेक्षण करण्याकरिता राज्यस्तरीय नियंत्रण व पुनर्विलोकन समिती तसेच जिल्हास्तरीय नियंत्रण व पुनर्विलोकन समिती गठित करण्याबाबत सूचना आहेत. त्यानुसार राज्यस्तरीय नियंत्रण व पुनर्विलोकन समिती तसेच जिल्हास्तरीय नियंत्रण व पुनर्विलोकन समिती स्थापन करण्यात आलेल्या आहेत. दिनांक ०१.०४.२०१६ पासून सदर योजना १००% केंद्र पुरस्कृत झाली असून त्याचे नामकरण Digital India Land Records Modernization Programme - DILRMP असे करण्यात आले आहे.

उपरोक्त संदर्भाधीन अनुक्रमांक २ येथील शासन निर्णयानुसार महसूल प्रशासनाच्या अध्यक्षतेखाली गठीत विविध समित्यांचा आढावा घेऊन सुसुत्रीकरण करण्याकरीता विभागीय आयुक्त, छत्रपती संभाजीनगर यांच्या अध्यक्षतेखाली गठित केलेल्या समितीने सदर जिल्हास्तरीय नियंत्रण व पुनर्विलोकन समितीच्या कामकाजाचे स्वरूप पाहता सदर समितीची पुनर्रचना करण्याबाबत शिफारस केली आहे. सदर समितीच्या शिफारशीच्या अनुषंगाने उपरोक्त संदर्भाधीन अनुक्रमांक ३ येथील पत्रान्वये जमाबंदी आयुक्त व संचालक भूमि अभिलेख, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी सादर केलेल्या अहवालानुसार जिल्हास्तरीय नियंत्रण व पुनर्विलोकन समिती पुनर्गठित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

दिनांक ०१.०४.२०१६ पासून राबविण्यात येत असलेल्या Digital India Land Records Modernization Programme -DILRMP या १००% केंद्र पुरस्कृत योजनेतर्गत जुन्या अधिकार अभिलेखांचे स्कॅनिंग, जुन्या नकाशांचे स्कॅनिंग व डिजिटायझेशन, तहसील कार्यालय, उप अधीक्षक भूमि अभिलेख / नगर भूमापन अधिकारी व दुय्यम निबंधक कार्यालय एकमेकांशी जोडणे तसेच आधुनिक अभिलेख कक्ष तयार करणे याशिवाय राबविण्यात येत असलेली स्वामित्व योजना, आता सुरु करण्यात आलेला नक्शा कार्यक्रम, असे अतिशय महत्वाचे प्रकल्प आहेत. नक्शा प्रकल्पाकरीता मालमत्ता कर व ८अ चा data महत्वाचा आहे. याशिवाय DILRMP अंतर्गत विविध प्रकल्पांतर्गत सहाय्यक नगर रचनाकार यांचेकडील अभिलेखांची देखील आवश्यकता आहे. त्यामुळे महसूल व इतर विभागाकडील माहिती / Data तसेच समन्वय सदर कार्यक्रमाकरीता गरजेचा आहे. हे लक्षात घेता, संदर्भ क्र.१ येथील शासन निर्णयान्वये जिल्हाधिकारी यांचे अध्यक्षतेखाली गठीत करण्यात आलेल्या समितीच्या संरचनेत अंशतः बदल करुन जिल्हास्तरीय नियंत्रण व पुनर्विलोकन समितीची संरचना ही खालीलप्रमाणे निश्चित करण्यात येत आहे.

जिल्हास्तरीय नियंत्रण व पुनर्विलोकन समितीची संरचना-

१. जिल्हाधिकारी	अध्यक्ष
२. महानगरपालिका आयुक्त	सदस्य
३. मुख्य कार्यकारी अधिकारी	सदस्य
४. निवासी उपजिल्हाधिकारी	सदस्य
५. सह जिल्हा निबंधक (नोंदणी व मुद्रांक शुल्क)	सदस्य
६. जिल्हा सूचना विज्ञान अधिकारी	सदस्य
७. सहाय्यक नगर रचना अधिकारी	सदस्य

८. मुख्याधिकारी नगरपालिका

सदस्य

९. जिल्हा अधीक्षक भूमि अभिलेख

सदस्य सचिव

उपरोक्त जिल्हास्तरीय नियंत्रण व पुनर्विलोकन समितीने Digital India Land Records Modernization Programme -DILRMP या १००% केंद्र पुरस्कृत योजनेंतर्गत राबविण्यात येत असलेल्या विविध कार्यक्रमांचा वेळोवेळी आढावा घेऊन सनियंत्रण करावे. तसेच याबाबत येणा-या अडचणींबाबत जमाबंदी आयुक्त व संचालक, भूमि अभिलेख, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्याकडे पत्रव्यवहार करावा. त्याचप्रमाणे जमाबंदी आयुक्त व संचालक, भूमि अभिलेख, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना आवश्यकतेनुसार उपरोक्त समितीच्या कार्यक्षेत्रांमध्ये आणखी काही बाबींचा समावेश करावयाचा झाल्यास त्यांनी त्याबाबत स्वतंत्र आदेश निर्गमित करावेत.

२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५१०१७१२४०१७३०१९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्रतापसिंह म. खरात)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव, मलबार हिल, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. उपमुख्यमंत्री [नगरविकास, गृहनिर्माण, सार्वजनिक बांधकाम (सा.उ.)] यांचे सचिव
४. मा. उपमुख्यमंत्री (वित्त, नियोजन, राजु उत्पादन शुल्क) यांचे सचिव.
५. मा. मंत्री (महसूल) यांचे खाजगी सचिव
६. मा. राज्यमंत्री (महसूल) यांचे खाजगी सचिव
७. मा. मुख्य सचिव यांचे सह सचिव.
८. जमाबंदी आयुक्त आणि संचालक भूमि अभिलेख, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
९. महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र १ व २, मुंबई/नागपूर.
१०. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १ व २, मुंबई/नागपूर.
११. कोषागार अधिकार, पुणे.
१२. वित्त विभाग, कार्यासन क्र. व्यय १०/अर्थसंकल्प ६, मंत्रालय, मुंबई.
१३. निवड नस्ती, ल-१.